

Dawid Bała

*Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej
dawid.bala@amu.edu.pl*

Zróżnicowanie przestrzenne absorpcji środków UE przez grupy producenckie w województwie wielkopolskim

Zarys treści: W artykule poruszono zagadnienie przestrzennego zróżnicowania absorpcji środków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013 przez grupy producentów rolnych z terenu województwa wielkopolskiego. Idea działalności grupowej w warunkach polskich, pomimo stworzenia ram prawnych tego typu działalności, nie zyskała szerszego zainteresowania wśród rolników. W celu zachęcenia ich do tworzenia tego typu struktur instytucjonalnych zwiększających konkurencyjność wyodrębniono specjalne działanie umożliwiające finansowanie grup producenckich przez 5 pierwszych lat ich działalności. Największą popularność grupy zyskały w województwie wielkopolskim, na którego terenie zarejestrowanych jest ich najwięcej w skali kraju, a jednocześnie produkuje one w zakresie pozyskiwania środków unijnych. Na obszarze województwa zauważalne jest regionalne zróżnicowanie aktywności grup producenckich, które powiązane jest z uwarunkowaniami historycznymi i przyrodniczymi.

Słowa kluczowe: grupy producentów rolnych, absorpcja środków UE, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013

Wstęp

Organizowanie się rolników w grupy producentów rolnych stwarza szansę podniesienia konkurencyjności polskiego rolnictwa, którego zasadniczym problemem jest nadmierne rozdrobnienie gospodarstw. Przekonanie polskich rolników do grupowej współpracy, pomimo upływu 14 lat od prawnego usankcjonowania idei grup producenckich ustawą z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. 2000 r. nr 88, poz. 983), wymaga jeszcze wielu działań. Integracja producentów rolnych w dzisiejszych warunkach to konieczność, która pozwala dostosować się do potrzeb rynku (Czapiewska 2013). Występuje duża dysproporcja pomiędzy stopniem zorganizowania rolników w krajach Unii Europejskiej, gdzie przeciętnie 40% rol-

ników przynależy do grup producenckich, a Polską, gdzie w realizacji założeń Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004–2006 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013 udział rolników w działalności grupowej był oczekiwany na poziomie około 5% (Turski, Witosław 2004).

W celu zachęcenia polskich rolników do integracji wprowadzono szereg preferencji, spośród których za najważniejsze można uznać wsparcie finansowe w ramach działania „Grupy producentów rolnych” realizowanego z Planu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004–2006 oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007–2013. Pomimo równych możliwości zainteresowanie ideą grup producenckich ze strony rolników jest silnie zróżnicowane regionalnie, a największą popularność grupy zyskały w województwie wielkopolskim, na którego terenie zarejestrowanych jest ich najwięcej w skali kraju. Na podstawie wykonanego badania ewaluacyjnego po zakończeniu wdrażania PROW na lata 2004–2006 zwrócono uwagę, że grupy producentów rolnych najczęściej powstają na terenie województw o stosunkowo wysokiej kulturze rolnej i dobrej strukturze obszarowej.

Celem opracowania jest określenie przestrzennego zróżnicowania poziomu absorpcji środków unijnych przez grupy producenckie zarejestrowane na terenie województwa wielkopolskiego. W związku z tym postawiono następujące pytania badawcze: 1. Czy duża intensywność produkcji rolniczej wpływa na wzrost absorpcji środków unijnych przez grupy producentów? 2. Czy przestrzenne różnicowanie się poziomu pozyskanego wsparcia finansowego przez grupy producenckie jest zależne od uwarunkowań historycznych? Ponieważ ww. działanie jest w trakcie realizacji, a możliwość uzyskania stosowanych danych za okres przekraczający 3 ostatnie lata wymagałaby dłuższej procedury, zdecydowano się na ograniczenie zakresu czasowego do lat 2011–2013. Do analizy wykorzystano dane pochodzące z rejestru grup producentów województwa wielkopolskiego prowadzonego przez Urząd Marszałkowski oraz informacje z wykazu beneficjentów Wspólnej Polityki Rolnej prowadzonego przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi¹.

Analizą objęto wyłącznie grupy producentów rolnych działające w oparciu o ustawę z dnia 15 września 2000 r. o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. z 2000 r. nr 88, poz. 983) figurujące w rejestrze na dzień 10 lipca 2014 r. Pominięto wstępnie uznane grupy producentów oraz organizacje producentów owoców i warzyw, które są wyłączone z możliwości finansowania w ramach PROW 2007–2013, gdyż funkcjonują one na mocy odrębnych uregulowań prawnych w ramach wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw.

W celu określenia i porównania przestrzennego zróżnicowania poziomu absorpcji środków unijnych posłużono się wskaźnikami syntetycznymi ilustrującymi zjawisko, z zastosowaniem standaryzacji wartości cech zgodnie z poniższym wzorem (Racine, Raymond 1977):

¹ Strona internetowa: <http://beneficjenciwpr.minrol.gov.pl/search> [dostęp: 17–21.11.2014].

$$z_{in} = \frac{x_n - \bar{x}_n}{\sigma_n}$$

gdzie:

- z_{in} – znormalizowana wartość cechy n w powiecie i ,
- x_n – rzeczywista wartość cechy n w obrębie i ,
- \bar{x}_n – średnia arytmetyczna cechy n ,
- σ_n – odchylenie standardowe cechy n .

Działanie „Grupy producentów rolnych” w ramach PROW 2007–2013

Celem działania „Grupy producentów rolnych” realizowanego w ramach PROW 2007–2013, które jest kontynuacją działania z poprzedniego okresu finansowania, jest wzmocnienie struktury instancjonalnej producentów rolnych (Program Rozwoju... 2010). Działanie to stanowiło podstawową zachętę do integrowania się rolników, gdyż pozostałe instrumenty wsparcia grup producenckich mają dużo mniejszą skalę (ulgi w podatku od nieruchomości, dopłaty bezpośrednie) lub jak w przypadku preferencyjnych kredytów nie są pomocą bezzwrotną.

Wsparcie ma postać zryczałtowanej kwoty wypłacanej przez okres pierwszych 5 lat i może zostać przydzielone każdej z grup tylko jeden raz. Wysokość pomocy stanowi procentowy ryczałt od wartości przychodów netto grupy ze sprzedaży produktów lub grup produktów, wytworzonych w gospodarstwach rolnych jej członków w poszczególnych latach:

- a) 5%, 5%, 4%, 3% i 2% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych do sumy 1 000 000 euro, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku, albo
- b) 2,5%, 2,5%, 2%, 1,5% i 1,5% wartości produkcji sprzedanej, stanowiącej równowartość w złotych powyżej sumy 1 000 000 euro, odpowiednio w pierwszym, drugim, trzecim, czwartym i piątym roku.

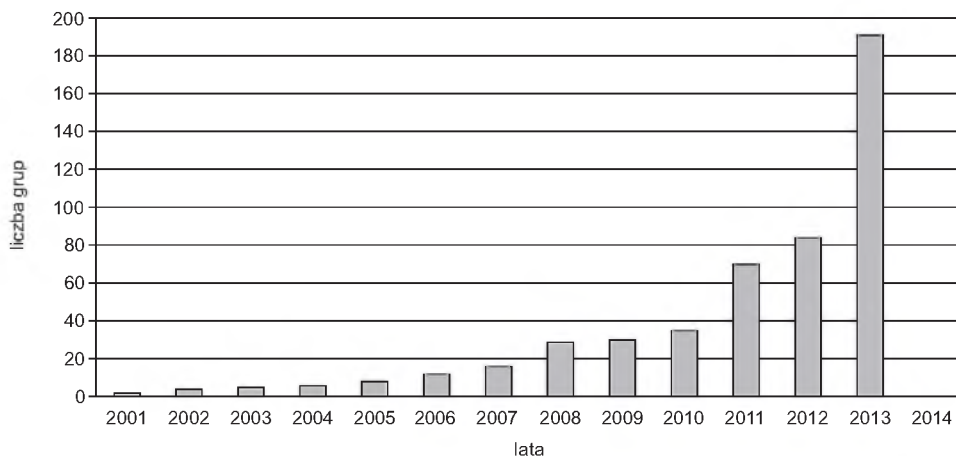
Kwota wsparcia w poszczególnych latach nie może przekroczyć równowartości w złotych kwoty: 100 000 euro w pierwszym i drugim roku; 80 000 euro w trzecim roku; 60 000 euro w czwartym roku; 50 000 euro w piątym roku.

Beneficjentem działania może być wyłącznie grupa producentów rolnych zarejestrowana zgodnie z ustawą o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw (Dz.U. z 2000 r., nr 88, poz. 983 z późn. zm.), która została formalnie wpisana do rejestru prowadzonego przez marszałka właściwego dla siedziby grupy prowadzi działalność w obrębie 1 z 29 grup produktów określonych w załączniku do Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. (Dz.U. z 2007 r. nr 81, poz. 550).

Wsparcie może być przeznaczone na pokrycie bieżących wydatków administracyjnych związanych z powstaniem i funkcjonowaniem grupy, jak również na cele inwestycyjne. Założono, że wsparciem miało być objętych 350 grup, które powinny skupić ponad 12 tys. gospodarstw rolnych. Budżet działania został ustalony na poziomie 140 mln euro, jednak około 10 mln euro stanowiło zabezpieczenie zobowiązań z PROW 2004–2006. Należy zaznaczyć, że cechą charakterystyczną tego działania był ciągły nabór wniosków o przyznanie pomocy. W porównaniu do poprzedniego okresu finansowego zabezpieczono ponad 21-krotnie więcej środków, które po szeregu relokacji w ramach PROW 2004–2006 wyniosły zaledwie 6,4 mln euro i zostały rozdysponowane pomiędzy 79 grup.

Charakterystyka grup producenckich w województwie wielkopolskim

Województwo wielkopolskie jest liderem w zakresie upowszechnienia się grup producenckich, gdyż na jego obszarze zarejestrowano ich najwięcej w skali kraju. Według stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. w rejestrze pozostawały 422 aktywne podmioty, co stanowiło ponad 31% ogółu. Ich liczba na terenie województwa systematycznie wzrasta, a największą aktywnością wykazali się rolnicy w 2013 r., w którym zarejestrowano 190 nowych grup (ryc. 1). W latach 2001–2014 wyraźny wzrost możemy zauważyć po roku 2010, co należy wiązać z pozytywnymi doświadczeniami grup, wynikającymi z możliwości korzystania z funduszy unijnych. Likwidacja wielu najstarszych grup i zakładanie w ich miejsce nowych grup przez dotychczasowych członków świadczy o dużym znaczeniu pomocy unij-

Ryc. 1. Liczba grup producentów rolnych rejestrowanych w województwie wielkopolskim w latach 2001–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru grup producentów rolnych województwa wielkopolskiego.

nej dla funkcjonowania grup. Brak zainteresowania integracją wśród rolników w 2014 r. należy wiązać z zapowiadanyimi zmianami w nowej perspektywie finansowej, w wyniku których przewiduje się podwojenie procentu rocznej wysokości wsparcia.

Poziom absorpcji funduszy PROW 2007–2013 przez grupy producentów rolnych w latach 2011–2013

W ramach PROW 2007–2013 grupy producentów mogą starać się o fundusze z różnych działań, których beneficjentami mogą być osoby prawne. Jednak działanie „Grupy producentów rolnych” jest im wyłącznie dedykowane, i to właśnie z niego korzystają w największym stopniu, co potwierdza m.in. Kacprzak (2010).

W latach 2011–2013 aktywność grup w zakresie pozyskiwania funduszy unijnych systematycznie wzrastała, przyjmując następujące wartości: 17 317 521,04 zł; 31 246 853,39 zł; 41 191 308,22 zł. Wśród powiatów o największej liczbie funkcjonujących grup, znajdują się przede wszystkim powiaty z południowej Wielkopolski, a liderem jest powiat jarociński, w którym zarejestrowanych było 37 grup, w tym w miejscowości Golina aż 16. Ponieważ płatność może być realizowana wyłącznie przez pięć pierwszych lat, na obszarach, na których rolnicy zaczęli się integrować najwcześniej, procent grup korzystających z pomocy finansowej nie jest największy. Na terenach o stosunkowo niskim poziomie popularności grup, takich jak np. powiaty średzki czy kępiński, wszystkie grupy korzystały ze wsparcia finansowego (tab. 1).

W powiatach grodzkim i leszczyńskim oraz tureckim dotychczas rolnicy nie zdecydowali się na założenie żadnej grupy. Można przypuszczać, że marginalne znaczenie rolnictwa na terenie miasta Leszna, wynikające z niskiego udziału użytków rolnych, skutkuje brakiem zarejestrowania przez rolników w tym rejonie jakiegokolwiek grupy. Warto zauważyć, że ci producenci rolni mają możliwość integrowania się w ramach licznie działających grup na obszarze powiatu ziemskiego. W przypadku powiatu tureckiego brak integracji może mieć podłoże historyczne.

Ponieważ płatność ma formę ryczałtowej płatności zależnej od wartości sprzedanej produkcji, średnia wysokość otrzymanej pomocy przez grupę świadczy generalnie o jej potencjale gospodarczym. Występują znaczne dysproporcje pomiędzy średnią wielkością wsparcia przypadającą na grupę ubiegającą się o wsparcie, przekraczające 1800%, jak w przypadku powiatów grodzkiego i złotowskiego. Jednocześnie należy zaznaczyć, że potencjał grup producenckich z powiatów o największej ich liczbie jest niedoszacowany, gdyż najstarsze i największe grupy przeważnie wykorzystywały już możliwe do uzyskania fundusze.

Średni poziom środków unijnych pozyskanych przez grupy producenckie z terenu województwa wielkopolskiego w latach 2011–2013 w przeliczeniu na 1 ha użytków rolnych wyniósł prawie 52 zł. Wysoką absorpcją środków charakteryzowały się powiaty z południowej Wielkopolski, gdzie średni poziom uzyskanej pomocy w przeliczeniu na 1 ha wahał się od prawie 82 zł w powiecie krotoszyńskim

Tabela 1. Absorpcja środków w ramach funduszy PROW 2007–2013 przez grupy producentów rolnych województwa wielkopolskiego w latach 2011–2013

Powiat	Liczba GPR		Procent grup korzystających z pomocy finansowej w ramach PROW	Wartość wsparcia			Poziom absorpcji – średnia znormalizowana
	zarejestrowanych	korzystających z pomocy finansowej w ramach PROW		ogółem w zł	w zł na 1 ha UR	w zł na 1 GPR korzystającą z pomocy	
1	2	3	4	5	6	7	8
chodzieski	6	1	16,67	48703	1,55	48703	-0,170
czarnkowsko-trzcianecki	29	16	55,17	2537819	41,55	158614	-0,002
gnieźniński	11	4	36,36	2616273	29,32	654068	0,004
gostyński	28	17	60,71	8145690	145,59	479158	0,378
grodziski	3	1	33,33	853200	19,73	853200	-0,116
jarociński	37	21	56,76	4948565	126,33	235646	0,161
kaliski	8	6	75,00	4055829	55,02	675971	0,101
m. Kalisz	1	0	0,00	0	0,00	0	-0,173
kępiński	2	2	100,00	1554054	40,10	777027	-0,068
kolski	2	1	50,00	151826	2,14	151826	-0,163
m. Konin	1	0	0,00	0	0,00	0	-0,173
koniński	2	1	50,00	754434	8,13	754434	-0,122
kościański	32	17	53,13	11400608	198,22	670624	0,598
krotoszyński	22	16	72,73	4233637	81,40	264602	0,113
leszczyński	33	21	63,64	7001347	139,65	333397	0,300
m. Leszno	0	0	0,00	0	0,00	0	-0,173
międzychodzki	6	5	83,33	3197835	122,30	639567	0,043
nowotomyski	3	1	33,33	407400	10,00	407400	-0,146
obornicki	13	9	69,23	2183105	59,61	242567	-0,026
ostrowski	11	7	63,64	4245901	67,09	606557	0,114
ostrzeszowski	11	5	45,45	1190022	30,55	238004	-0,093
pilski	10	1	10,00	345226	4,79	345226	-0,150
pleszewski	24	10	41,67	2322456	47,42	232246	-0,016
m. Poznań	25	14	56,00	6408498	628,17	457750	0,260
poznański	23	11	47,83	4425805	39,19	402346	0,126
rawicki	23	19	82,61	6110667	129,89	321614	0,240
śłupecki	3	1	33,33	134007	2,37	134007	-0,164
szamotulski	9	4	44,44	926044	15,77	231511	-0,111
średzki	2	2	100,00	702676	17,33	351338	-0,126
śremski	6	3	50,00	1840751	44,29	613584	-0,049
turecki	0	0	0,00	0	0,00	0	-0,173
wągrowiecki	16	6	37,50	2342723	36,49	390454	-0,015
wolsztyński	3	1	33,33	382751	10,13	382751	-0,148
wrzesiński	13	7	53,85	4196891	75,51	599556	0,111

	1	2	3	4	5	6	7	8
złotowski		4	2	50,00	90938	1,42	45469	-0,167
Województwo		422	232	54,98	89755683	51,91	386878	0,000
Z uwzględnieniem podziału powiatów według uwarunkowań*								
	1	66	33	50,00	10207027	21,48	309304	0,00
Przyrodnicze	2	269	145	53,90	62220764	56,21	429109	0,00
	3	87	54	62,07	17327892	117,77	320887	0,00
Historyczne	1	17	9	52,94	5096095	14,59	566233	0,00
	2	405	223	55,06	84659588	61,35	379639	0,00
Urbanizacyjne	1	276	157	56,88	59119954	54,15	376560	0,00
	2	55	27	49,09	89644405	30,77	332015	0,00
	3	91	48	52,75	21671324	62,61	451486	0,00

*Według uwarunkowań przyrodniczych: 1 – szczególnie niekorzystne (wjrpp poniżej 63 pkt); 2 – niekorzystne (wjrpp od 60 do 73 pkt); 3 – korzystne (wjrpp powyżej 73 pkt).

*Według uwarunkowań historycznych: 1 – tereny dawnego zaboru rosyjskiego; 2 – tereny dawnego zaboru pruskiego.

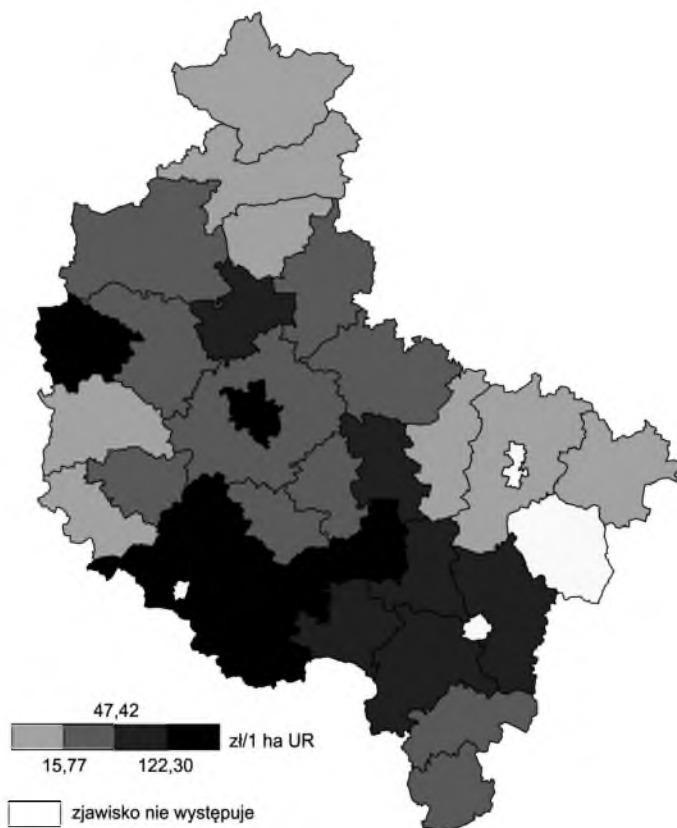
*Według uwarunkowań urbanizacyjnych: 1 – obszary o przewadze ludności wiejskiej; 2 – obszary o przewadze ludności miejskiej poza obszarami metropolitalnymi; 3 – obszary metropolitalne.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych: MRIRW, GUS oraz IUNiG (wjrpp).

do prawie 200 zł w powiecie kościańskim. Najwyższym poziomem wsparcia na 1 ha użytków rolnych (630 zł) cechował się powiat grodzki poznański (ryc. 2). Niewątpliwie ponadprzeciętna wysokość pozyskanej pomocy przez grupy zarejestrowane w Poznaniu może wynikać z metropolitalnej funkcji miasta, w którym swoje siedziby lokują grupy skupiające członków z innych części województwa. Posiadanie siedziby w Poznaniu z pewnością ułatwia współpracę z Urzędem Marszałkowskim, który nadzoruje grupy, oraz Oddziałem Regionalnym ARIMR, w którym można składać dokumenty aplikacyjne, starając się o pomoc finansową. Ponieważ większość zarejestrowanych w Poznaniu grup ma ten sam adres siedziby (identyczny adres ma 18 na 25 grup), można domniemywać, że ich obsługą administracyjną zajmuje się ten sam podmiot, a decyzja o wyborze siedziby była podyktowana znalezieniem kompetentnej obsługi.

Do powiatów, z których terenu grupy najslabiej pozyskiwały fundusze, poniżej 10 zł/ha UR, należą: koniński (8,13 zł), pilski (4,79 zł), słupecki (2,37 zł), kolski (2,14 zł), chodzieski (1,55 zł) i złotowski (1,42 zł).

Wartość znormalizowanego wskaźnika absorpcji waha się w granicach od +0,598 dla powiatu kościańskiego do -0,173 dla powiatów tureckiego oraz grodzkich, kaliskiego, konińskiego i leszczyńskiego. W gronie powiatów o najwyższym poziomie absorpcji znajdują się kościański, gostyński, leszczyński i rawicki. Wśród powiatów o dodatniej wartości znormalizowanego wskaźnika absorpcji dominują powiaty o sprzyjających warunkach przyrodniczych, cechujące się wysokim poziomem kultury rolnej, brak natomiast powiatów, które w przeszłości znajdowały się pod zaborem rosyjskim. Jedynym powiatem ziemskim, na którego obszarze nie zarejestrowano żadnej grupy, jest powiat turecki. Ponad 4-krotna różnica wysokości wsparcia na 1 ha UR pomiędzy terenami dawnego

Ryc. 2. Wartość wsparcia pozyskanego przez grupy producentów rolnych na 1 ha użytków rolnych w województwie wielkopolskim w latach 2011–2013
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRIRW.

zaboru pruskiego a terenami zaboru rosyjskiego ujawnia wyraźne dysproporcje wynikające z zaszczości historycznych.

Korzystne warunki przyrodnicze wpływają na dużą intensywność produkcji rolnej, co sprzyja integracji rolników powiatów: krotoszyńskiego, gostyńskiego i jarocińskiego. Poziom pozyskiwanych środków przez zarejestrowane na tym terenie grupy producenckie jest ponad 5-krotnie wyższy niż na terenach o szczególnie niekorzystnych warunkach przyrodniczych.

Ponad 60% grup producenckich zostało założonych na obszarach wiejskich, jednak charakteryzują się one mniejszym poziomem absorpcji w stosunku do grup rejestrowanych na obszarach o przewadze ludności miejskiej czy w zasięgu aglomeracji poznańskiej. Z pewnością centralne położenie Poznania oraz dostępność podmiotów obsługujących grupy producenckie ułatwia zakładanie i funkcjonowanie tych grup. Wyższy przeciętny poziom absorpcji na terenie aglomeracji może wynikać z większego potencjału produkcyjnego zlokalizowanych tam grup, które prawdopodobnie mają ponadlokalny charakter.

Podsumowanie

Poziom absorpcji funduszy PROW 2007–2013 przez grupy producenckie zarejestrowane na terenie województwa wielkopolskiego jest silnie zróżnicowany przestrzennie. Dysproporcje wynikające z zaszczości historycznych wyraźnie różnicują obszar województwa na tereny dawnego zaboru pruskiego charakteryzujące się ponad 4-krotnie wyższym poziomem absorpcji na 1ha/UR od terenów dawnego zaboru rosyjskiego. Różnice w mentalności mają niewątpliwe znaczenie, ale spore korzyści finansowe wynikające z integracji przekonują coraz szersze grono rolników, w tym również na obszarze dawnego zaboru rosyjskiego. Tam, choć grup jest niewiele, to jednak pozyskują przeciętnie więcej środków. Prawdopodobnie taka sytuacja wynika z faktu, że na terenach o dłuższym okresie działalności grup skorzystały one już wcześniej ze wsparcia finansowego, które można uzyskać wyłącznie jednokrotnie.

Korzystne warunki przyrodnicze wpływające zazwyczaj na intensywność produkcji w połączeniu z wysoką kulturą rolną sprzyjają integracji i pozyskiwaniu środków unijnych. W grupie powiatów charakteryzujących się dodatnią wartością wskaźnika absorpcji dominują tereny południowo-zachodniej Wielkopolski o dużym potencjale rolnictwa.

O znaczącej roli wsparcia unijnego dla funkcjonowania grup może świadczyć pojawiająca się tendencja do likwidacji grup po 5 latach działalności w sytuacji utracenia możliwości korzystania ze środków i zakładania nowych grup. Nasuwa się wątpliwość, czy grupy producenckie nie uzależniły się od środków zewnętrznych, które stały się celem samym w sobie. Należałoby się zastanowić, czy wysokość i forma pomocy nie powinny zostać zdywersyfikowane regionalnie, tak aby były lepiej dostosowane do lokalnej specyfiki rolnictwa.

Literatura

- Czapiewska G. 2013. Grupy producentów rolnych w rozwoju obszarów wiejskich Pomorza. *Acta Universitatis Lodzianensis. Folia Geographica Socio-Oeconomica*, 13: 165–178.
- Kacprzak E. 2010. Pozyskiwanie środków finansowych Wspólnej Polityki Rolnej przez grupy producenckie w Polsce. [W:] E. Kacprzak, A. Kołodziejczak (red.), *Rola środków Unii Europejskiej w rozwoju obszarów wiejskich. Studia Obszarów Wiejskich*, XXIV: 99–119.
- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013. 2010. MRiRW.
- Racine J., Raymond H. 1977. *Analiza ilościowa w geografii*. PWN, Warszawa.
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Grupy producentów rolnych” objętej Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz.U. z 2007 r. nr 81, poz. 550).
- Turski J., Witosław K. 2004. Grupy producentów rolnych polskiego rolnictwa. *Biuletyn Informacyjny ARR*, 2: 62–65.
- Ustawa o grupach producentów rolnych i ich związkach oraz o zmianie innych ustaw z dnia 15 września 2000 r. (Dz.U. z 2000 r. nr 88, poz. 983).
- beneficjenciwpr.minrol.gov.pl
www.bip.umww.pl

Spatial differentiation in the absorption European Union funds by agricultural producer groups in the Wielkopolskie Voivodship

Abstrakt: The article discusses the issue of spatial differentiation of the absorption of funds from Rural Development Programme (RDP) for 2007–2013 by a groups of agricultural producers from the territory of Wielkopolskie Voivodship. Despite the creation of a legal framework in Poland the idea of producer groups do not aroused considerable interest among farmers. To encourage farmers to create this type of institutional structures which increase competitiveness, were created special mechanisms for funding the producer groups for the first 5 years of operation. In Poland producer groups have gained the greatest popularity in Wielkopolskie Voivodeship. In this Voivodeship is registered the highest number of producer groups which also are leading in obtaining funds from the European Union. In the territory of Voivodeship can be observed regional differences in the activity of producer groups which is linked to the historical and natural conditionality.

Key words: farm producer groups, absorption of EU funds, Rural Development Programme 2007–2013